

L'escena del futur ja ha començat

Publicat per [Interacció](#) [1] el 20/01/2022 - 15:00 | Última modificació: 20/08/2026 - 09:12

El *Manifesto FuturStage* parteix d'una afirmació que condiciona tota la proposta: **la performance és una necessitat humana i el dret a practicar-la i experimentar-la és un dret humà**. Publicat en un moment marcat per la pandèmia i per l'expansió accelerada de les formes digitals de producció i recepció cultural, el text no planteja com recuperar l'escena anterior a la crisi. La pregunta és més radical: quines infraestructures, professions, formes de presencialitat i models de finançament necessiten les arts performàtiques si s'assumeix que l'antiga normalitat ja presentava problemes estructurals?

La performance, sosté el manifest, no és una mercaderia ni un luxe afegit a la vida social. Proporciona formes d'expressió, imaginació, pertinença i experiència compartida sobre les quals es construeixen les comunitats. Aquesta consideració té conseqüències polítiques: el dret a practicar i experimentar les arts performàtiques hauria de formar part de la planificació pública, de la vida econòmica, dels espais públics i de l'educació. El document evita presentar aquest dret com un universal abstracte i adverteix dels efectes homogeneïtzadors que històricament han pogut acompanyar els discursos universalistes sobre els drets humans.

Pensar l'escenari del futur significa deixar de considerar l'escenari com el lloc exclusiu on passa la performance.

D'aquesta premissa sorgeix la idea d'«**arquitectures connectives**». L'escenari convencional seria només la manifestació més visible d'una multitud d'espais on es desenvolupa la vida performàtica contemporània. Carrers, oficines, festivals, TikTok o Zoom formen part d'aquesta geografia ampliada. Els equipaments presencials haurien d'actuar, doncs, com a teixit connectiu entre interior i exterior, passat i futur, presencialitat i virtualitat. El manifest no prescriu una arquitectura única: imagina laboratoris de radiodifusió, estudis de producció amb públic presencial i remot, espais participatius, entorns situats íntegrament al núvol o llocs que poden esdevenir escenaris sense haver estat concebuts com a tals.

El concepte que articula aquesta transformació és el «**más-que-en-vivo**». La condició en viu continua essent essencial, però ara es produeix en un entorn en què es difuminen les fronteres entre presència i telepresència, cos i mediació, accions humanes i fluxos de dades. Per al manifest, aquesta ampliació no pot tractar-se com un complement tecnològic: afecta la programació, la gestió, els models de negoci, l'accés, la inclusió, la governança,

la propietat i els marcs jurídics.

Aquí adquireix sentit la proposta d'«**apropiarse del streaming**». Transmetre digitalment una obra concebuda per a un espai físic no constitueix per si mateix una innovació. El *streaming* ha de ser pensat com un mitjà cultural específic, capaç de produir experiències diferents de les presencials i d'establir noves interseccions amb aquestes. Això comporta integrar-lo en la infraestructura conceptual i física dels equipaments i, al mateix temps, afrontar les desigualtats de connectivitat, els models de propietat i la distribució dels ingressos entre plataformes, institucions i creadors.

La transformació digital convergeix amb el repte ambiental en la crítica al model tradicional de **gira**. Davant la petjada de carboni associada a la circulació internacional, el manifest proposa explorar performances telemàtiques i multisituades, col·laboracions transfrontereres mitjançant plataformes digitals, produccions preparades perquè circulin sense desplaçar tots els equips i residències més concentrades territorialment. La qüestió deixa de ser simplement com fer circular més les produccions i passa a ser com garantir la circulació de les idees i les cultures reduint-ne els costos ambientals.

Aquest escenari exigeix també reconsiderar **qui hi treballa i com s'organitza el treball**. El document reclama una formació més interdisciplinària, una aproximació conjunta a les competències artístiques i tècniques i estructures professionals menys dependents de divisions tradicionals. Ho porta fins al terreny especulatiu imaginant nous perfils: professionals dedicats a l'accessibilitat física i digital, a l'escenografia de pantalles, a la traducció de les obres entre entorns presencials i remots o a preparar produccions perquè puguin circular amb menys desplaçaments. Més que anticipar literalment les professions futures, aquesta enumeració assenyala la insuficiència d'unes fronteres rígides entre creació, tècnica, producció, comunicació i gestió.

El darrer desplaçament afecta el **finançament**. El manifest considera que el sistema existent distribueix massa sovint els recursos segons precedents institucionals i reclama que el finançament públic continuï essent essencial, especialment perquè la renovació dels equipaments i la innovació no poden sostenir-se amb la taquilla. Alhora, defensa mecanismes participatius i comunitaris d'assignació de recursos, noves relacions amb el finançament privat i l'experimentació amb altres formes de propietat i generació d'ingressos. La construcció de nous públics ocupa una posició central en aquest plantejament.

Llegit avui, el manifest resulta especialment suggeridor allà on deixa de tractar la digitalització com una qüestió d'eines i l'entén com una transformació de les infraestructures culturals. També mostra amb nitidesa la seva procedència del 2021. El protagonisme concedit al *streaming*, el metavers, els NFT o les organitzacions descentralitzades respon a un moment en què l'experiència pandèmica feia plausible una transformació digital molt més accelerada de les arts performàtiques. També mereix discussió la insistència a convertir la innovació i la construcció de nous públics en criteris prioritaris del finançament: una política cultural necessita poder reconèixer igualment el valor de la continuïtat, l'arrelament i el sosteniment de pràctiques que no necessàriament es legitimen per la novetat. Amb aquesta distància, queda una pregunta especialment productiva per a les polítiques culturals locals: **si canvien les formes de presència, creació i relació amb els públics, fins a quin punt poden continuar pensant-se els equipaments escènics amb les mateixes estructures organitzatives, professionals i econòmiques?** (n. de l'e., 2026)

Referència

FuturStage. (2021). *El escenario del futuro. Manifiesto / Octubre de 2021*. Acotaciones, 46, 387–401.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Imatge: Pasionaria de La Veronal | Alex Font

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: innovació cultural

Etiquetes: cultura i sostenibilitat

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2022/01/escena-del-futur>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ediezelescenariodelfuturo.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8851>